

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ - ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ

Булевар краља Александра 73, 11000 Београд, Србија

Тел. 011/324-8464, Факс: 011/324-8681

КОМИСИЈИ ЗА СТУДИЈЕ II СТЕПЕНА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Комисија за студије II степена, Електротехничког факултета у Београду, на својој седници одржаној 25.08.2017. године именовало нас је у Комисију за преглед и оцену мастер рада дипл. инж. Миљана Дилпарића под насловом „Компаративна анализа адаптивних метода за потискивање еха“. Након прегледа материјала Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски подаци кандидата

Миљан Дилпарић је рођен 05.09.1993. године у Смедереву. Завршио је основну школу "Ђура Јакшић" у Ковину. Уписао Гимназију у Смедереву, коју је завршио са одличним успехом. Електротехнички факултет је уписао 2012. године. Дипломирао је на одсеку за Сигнале и системе 2016. године са просечном оценом 8,05. Дипломски рад одбранио је у септембру 2016. године са оценом 10. Дипломске академске – мастер студије на Електротехничком факултету у Београду, на Модулу за сигнале и системе уписао је у октобру 2016. године. Положио је све испите са просечном оценом 9,80.

2. Опис мастер рада

Мастер рад обухвата 37 страна, са укупно 17 слика, 3 табеле и 10 референци. Рад садржи увод, аквизицију и методе обраде сигнала, резултате, дискусију, закључак (укупно 5 поглавља), списак коришћене литературе и прилог.

Прво поглавље представља увод у коме су описани предмет и циљ рада. Представљени су основни појмови о еху и описана морфологија аудио сигнала у комбинацији са ехом. Такође, описана је адаптивна филтрација сигнала, са посебним освртом на АЕС (енг. *Acoustic Echo Cancellation*) алгоритам.

У другом поглављу је дат опис мерне опреме и начина аквизиције сигнала. Детаљно су описани и изведени следећи адаптивни алгоритми: LMS (енг. *Least Mean Square*), NLMS (енг. *Normalized Least Mean Square*), FLMS (енг. *Fast Block Least Mean Square*) и RLS (енг. *Recursive Least Square*) алгоритам за уклањање акустичног еха. Описана је и кратковременска енергија говорног сигнала и начин одржавања енергије приликом филтрације.

У трећем поглављу су графички и табеларно представљени резултати филтрације снимљених сигнала у комбинацији са ехом. Након извршавања сваког од алгоритма, графички су представљени резултати филтрације сигнала у временском домену, кратковременска енергија сигнала и време извршавања алгоритма.

У четвртом поглављу детаљно је извршена дискусија добијених резултата представљених у претходном поглављу. На основу резултата вршена је компарација примењених алгоритама по квалитету филтрације сигнала, брзини извршавања алгоритма и одржања енергије сигнала након филтрације.

Пето поглавље је закључак у оквиру кога је описан значај описаног решења и могућа даља унапређења. Резимирани су резултати рада, изазови приликом пројектовања и постављени теоријски темељи за практично поређење пројектованих адаптивних алгоритама за потискивање еха.

3. Анализа рада са кључним резултатима

Мастер рад дипл. инж. Миљана Дилпарића се бави проблематиком софтверске реализације адаптивних алгоритама у циљу што квалитетнијег потискивања еха. Овакве реализације, а самим тим и софтвер пројектован у оквиру овог рада, налазе примену у телекомуникационим системима, дигиталној обради сигнала и проналазе бројне примене у науци и индустрији.

Софтвер је реализован у програмском окружењу Matlab (The Mathworks, Natick, USA), у коме се снима звучни сигнал, додаје ехо и врши обрада сигнала описаним адаптивним методама филтрације.

Основни доприноси рада су: 1) приказ и методологија пројектовања адаптивних алгоритама у циљу потискивања еха; 2) примена пројектованог софтвера у оквиру различитих система за дигиталну обраду сигнала; 3) компаративна анализа добијених резултата; 4) могућност наставка рада на развоју овог софтвера.

4. Закључак и предлог

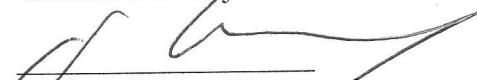
Кандидат Миљан Дилпарић је у свом мастер раду успешно пројектовао софтвер за потискивање акустичног еха и извршио компаративну анализу реализованих адаптивних алгоритама. Предложена побољшања могу значајно да унапреде могућности примене пројектованог софтвера.

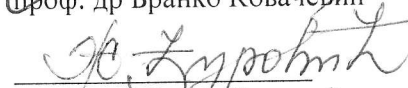
Кандидат је исказао самосталност и систематичност у своме поступку као и иновативне елементе у решавању проблематике овог рада.

На основу изложеног, Комисија предлаже Комисији за студије II степена Електротехничког факултета у Београду да рад дипл. инж. Миљана Дилпарића прихвати као мастер рад и кандидату одобри јавну усмену одбрану.

Београд, 14. 09. 2017. године

Чланови комисије:

проф. др Бранко Ковачевић

проф. др Жељко Буровић